

Державна
податкова
служба України

Навчальна нарада на тему:

Одноразове (спеціальне) добровільне декларування

*“Податки – це ціна, яку ми платимо
за можливість жити в цивілізованому
суспільстві”*

Олівер Холмс
1809-1894

21.07.2021 року набрав чинності Закон України від 15 червня 2021 року № 1539-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету»

Декларування проводиться

з 1 вересня 2021 року до 1 вересня 2022 року

(абз. другий п. 1 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

Одноразова (спеціальна) добровільна декларація подається безпосередньо декларантом до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, в електронній формі з урахуванням вимог, встановлених розділом II ПКУ, та особливостей, встановлених цим підрозділом (п. 6 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

Декларанти:

(абз. перший п. 3 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

- ✓ **фізичні особи - резиденти, у тому числі самозайняті особи**
- ✓ **фізичні особи, які не є резидентами України, але які були резидентами на момент отримання (набуття) об'єктів декларування чи на момент нарахування (отримання) доходів, за рахунок яких були отримані (набуті) об'єкти декларування, і які відповідно до ПКУ є чи були платниками податків**

Заборонено подавати декларацію:

(абз. другий-четвертий п. 3 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

- ✘ малолітнім/неповнолітнім або недієздатними особам або особам, дієздатність яких обмежена
- ✘ особам, по відношенню до яких з боку України застосовані спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції)
- ✘ особам, які за будь-який рік, починаючи з 1 січня 2005 року, подавали або мають подавати декларації відповідно до законів у сфері запобігання корупції (крім тих, які претендували або претендують на зайняття посад, перебування на яких вимагає чи вимагало від особи подання відповідної декларації, та не були призначені або обрані на відповідні посади)

АКТИВИ, ЩО НЕ ПОТРЕБУЮТЬ ПОДАННЯ ДЕКЛАРАЦІЇ,

та по яких не здійснюється нарахування та сплата збору

(абз. п'ятий п. 3 п. 10 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

✗ **Нерухоме майно, розташоване на території України**

Об'єкти житлової нерухомості

- ✓ квартира/квартири, загальна площа якої/яких не перевищує сукупно 120 квадратних метрів, або майнові права, що підтверджені відповідними документами, на таку квартиру або квартири у багатоквартирному житловому будинку незавершеного будівництва
- ✓ житловий будинок/житлові будинки, зареєстрований/зареєстровані у встановленому порядку в Україні, загальна площа якого/яких сукупно не перевищує 240 квадратних метрів, або житловий будинок незавершеного будівництва чи будинки незавершеного будівництва, загальна площа якого/яких сукупно не перевищує 240 квадратних метрів, за умови наявності у такої фізичної особи права власності на земельну ділянку відповідного цільового призначення

Об'єкти нежитлової нерухомості

- ✓ нежитлові будинки некомерційного призначення та/або нежитлові будинки незавершеного будівництва некомерційного призначення, загальна площа яких не перевищує 60 квадратних метрів

✗ **Земельні ділянки**

В межах норм безоплатної передачі, визначеної статтею 121 Земельного кодексу України

✗ **Транспортні засоби**

Один транспортний засіб особистого некомерційного використання

✗ **Інші активи**

Активи, крім зазначених, сумарна вартість яких не перевищує **400 тис грн** станом на дату завершення періоду одноразового (спеціального) добровільного декларування

ОБ'ЄКТИ ДЕКЛАРУВАННЯ

(п. 4 підрозділу 9⁴ розділу XX ПККУ)

Державна
податкова
служба України

Нерухоме майно

- ✓ земельні ділянки
- ✓ об'єкти житлової нерухомості
- ✓ об'єкти нежитлової нерухомості

Рухоме майно

- ✓ транспортні засоби та інші самохідні машини і механізми
- ✓ інше цінне рухоме майно (предмети мистецтва та антикваріату, дорогоцінні метали, дорогоцінне каміння, ювелірні вироби тощо)

Валютні цінності

- ✓ банківські метали, крім тих, що не розміщені на рахунках
- ✓ національна валюта (гривня)
- ✓ іноземна валюта, крім коштів у готівковій формі
- ✓ право грошової вимоги (у тому числі депозит (вклад), кошти, позичені третім особам за договором позики), оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідчені у разі виникнення права вимоги декларанта до іншої фізичної особи

Інші об'єкти

- ✓ частки (паї) у майні юридичних осіб та/або в утвореннях без статусу юридичної особи
- ✓ інші корпоративні права
- ✓ майнові права на об'єкти інтелектуальної власності
- ✓ цінні папери та/або фінансові інструменти, визначені законом
- ✓ права на отримання дивідендів, процентів чи іншої аналогічної майнової вигоди, не пов'язані із правом власності на цінні папери, частки (паї) у майні юридичних осіб та/або в утвореннях без статусу юридичної особи
- ✓ інші активи фізичної особи, у т.ч.:
 - майно
 - банківські метали, що не розміщені на рахунках
 - пам'ятні банкноти та монети
 - майнові права, що належать декларанту або з яких декларант отримує чи має право отримувати доходи на підставі договору про управління майном чи іншого аналогічного правочину та не сплачує власнику такого майна частину належного власнику доходу

ІЗ СПЕЦІАЛЬНИМ РЕЖИМОМ ВИКОРИСТАННЯ (п. 9 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

Декларант:

- ✓ з метою забезпечення виконання положень п. 9 **звертається до банку** для відкриття поточного рахунку із спеціальним режимом використання в банках України (далі – спеціальний рахунок).
- ✓ для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування **має розмістити кошти** в національній та іноземній валютах у готівковій формі та/або банківських металах на спеціальних рахунках **до подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації** (абз. перший п. 9)
- ✓ **після подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації** з урахуванням положень абз. першого п. 9 та протягом періоду одноразового (спеціального) добровільного декларування **може одноразово скористатися правом додаткового розміщення коштів** у національній та/або іноземній валюті у готівковій формі та/або банківських металах на спеціальному рахунку та у такому разі має подати уточнюючу одноразову (спеціальну) добровільну декларацію відповідно до підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ

Банк:

- ✓ **забезпечує розміщення коштів** у готівковій формі та/або банківських металах для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування на спеціальному рахунку **після здійснення належної перевірки особи декларанта** відповідно до вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – законодавство у сфері фінансового моніторингу)
- ✓ **уживає заходів щодо встановлення джерел походження цих активів** у випадках, передбачених законодавством у сфері фінансового моніторингу, після зарахування їх на спеціальний рахунок декларанта.

! **Порядок відкриття, закриття, зарахування коштів на спеціальний рахунок і здійснення контролю за операціями за таким рахунком встановлюються Національним банком України** !

НЕ МОЖУТЬ БУТИ ОБ'ЄКТАМИ ДЕКЛАРУВАННЯ

(п. 5 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

- ✘ Активи фізичної особи, одержані (набуті) декларантом внаслідок вчинення діяння, що містить ознаки кримінального правопорушення, крім кримінальних правопорушень або інших порушень законодавства, пов'язаних із:**
 - ✓ ухиленням від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)
 - ✓ ухиленням від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування
 - ✓ порушеннями у сфері валютного законодавства
 - ✓ порушеннями у сфері захисту економічної конкуренції в частині порушення, передбаченого пунктом 12 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції"
- ✘ Активи фізичної особи, які належать декларанту, стосовно якого розпочато досудове розслідування або судове провадження щодо таких активів за ознаками кримінальних правопорушень**
- ✘ Кошти в національній та іноземній валютах, які на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації перебувають у готівковій формі**
- ✘ Активи декларанта, які обліковуються (знаходяться) на рахунках фінансових установ та/або розташовані (zareєстровані) на території країни, визнаної державою-агресором згідно із законом, чи мають джерела походження з такої країни**

БАЗА ДЛЯ НАРАХУВАННЯ ЗБОРУ

для об'єктів декларування, визначених п.п. «а» п. 4 підрозділу 9 – «валютні цінності»

(п.п. 7.1 п. 7 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

Державна
податкова
служба України

Для валютних цінностей базою для нарахування збору є:

- ✓ **грошова або номінальна вартість грошової вимоги**, яка підтверджується декларантом шляхом надання договору про відступлення права вимоги та/або договору позики, оформлені у письмовій формі з юридичною особою або нотаріально посвідченні у разі виникнення права вимоги декларанта до іншої фізичної особи
- ✓ **вартість банківських металів** (договір купівлі-продажу або документ з банку, який забезпечує розміщення валютних цінностей у вигляді банківських металів на рахунку банку)
- ✓ **вартість іноземної валюти** (документ з банку, який забезпечує розміщення валютних цінностей у вигляді іноземної валюти на рахунку у банку)
- ✓ **сума національної валюти** (документ з банку, який забезпечує розміщення валютних цінностей у вигляді національної валюти на рахунку банку)

Декларант зобов'язаний документально підтвердити грошову вартість зазначених об'єктів для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування шляхом додання до одноразової (спеціальної) добровільної декларації засвідчених належним чином копій документів, що підтверджують вартість об'єктів декларування

БАЗА ДЛЯ НАРАХУВАННЯ ЗБОРУ

для об'єктів декларування, крім «валютні цінності»

(п.п. 7.2 п. 7 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

База для нарахування збору визначається, зокрема, але не виключно, як:

- ✓ витрати декларанта на придбання (набуття) об'єкта декларування (договір купівлі-продажу, договір дарування, свідоцтво про право на спадщину)
- ✓ вартість, що визначається на підставі оцінки майна та майнових прав, фінансових інструментів, інших активів. Оцінка щодо об'єкта декларування проводиться відповідно до законодавства країни, де знаходиться такий актив (документом, який підтверджує вартість є звіт суб'єкта оціночної діяльності, або документ, який наданий відповідно до законодавства країни, де розміщений предмет оцінки належним чином легалізований)
- ✓ номінальна вартість прав грошової вимоги (договір про відступлення грошової вимоги, договір позики)
- ✓ вартість придбання або біржова вартість, дійсна станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації, корпоративних прав (акцій), які допущені до біржових торгів (звіт професійного торговця цінним папером (брокера), який формується на базі біржового звіту та договору на брокерське обслуговування, договір купівлі-продажу цінних паперів, договір дарування, свідоцтво про право на спадщину)
- ✓ вартість активу у вигляді дорогоцінних металів, що визначається у перерахунку ваги до закупівельної ціни на дорогоцінні метали, визначеної Національним банком України станом на дату подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації (звіт суб'єкта оціночної діяльності, договір купівлі-продажу, договір дарування, свідоцтво про право на спадщину)
- ✓ витрати на придбання (набуття) декларантом цінних паперів та інших фінансових інструментів, що не допущені до біржових торгів, та часток (паїв) у майні юридичних осіб або в утвореннях без статусу юридичної особи, інших корпоративних прав або номінальна вартість таких активів, зазначена у відповідних документах (звіт суб'єкта оціночної діяльності, договір купівлі-продажу, договір дарування, свідоцтво про право на спадщину, тощо)

Зауважуємо, що абз. 8 п.п. 7.2 п. 7 за власним бажанням декларанта для рухомого майна (крім дорогоцінних металів, транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів, витворів мистецтва, дорогоцінного каміння (у тому числі органогенного утворення) та виробів з них) базою для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування може бути самостійно визначена декларантом вартість об'єктів декларування, які знаходяться (zareєстровані) на території України, зокрема :

брендові речі, елітні та екзотичні тварини, вироби з хутра, коштовні годинники, дорогавартісна зброя, крім антикваріату, тощо

Декларант може додати до одноразової (спеціальної) добровільної декларації відповідні документи або належним чином засвідчені їх копії, що підтверджують вартість об'єктів декларування, які знаходяться (zareєстровані) **на території України.**

Декларант зобов'язаний документально підтвердити вартість об'єктів декларування шляхом додання до одноразової (спеціальної) добровільної декларації засвідчених належним чином копій документів, що підтверджують вартість об'єктів декларування, у разі якщо такі об'єкти знаходяться (zareєстровані) **за межами України.**

5%

(п.п. 8.1 п. 8 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

- ✓ валютні цінності, розміщені на рахунках у банках в Україні
- ✓ права грошової вимоги до резидентів України
- ✓ об'єкти декларування, визначені підпунктами «б» - «е» пункту 4 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ, що знаходяться (зареєстровані) в Україні, крім тих, які оподатковуються за ставкою 9 відсотків.

✓ Як альтернативу платник податків може обрати ставку 6 відсотків із сплатою податкового зобов'язання трьома рівними частинами щорічно

9%

(п.п. 8.2 п. 8 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

- ✓ валютні цінності, розміщені на рахунках в іноземних банках або які зберігаються в іноземних фінансових установах
- ✓ права грошової вимоги до нерезидентів України
- ✓ об'єкти декларування, визначені підпунктами «б» - «е» пункту 4 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ, що знаходяться (зареєстровані) за кордоном, крім тих, які оподатковуються за ставкою 2,5 відсотка

✓ Як альтернативу платник податків може обрати ставку 11,5 відсотка із сплатою податкового зобов'язання трьома рівними частинами щорічно

2,5%

(п.п. 8.3 п. 8 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

- ✓ номінальна вартість державних облігацій України з терміном обігу більше ніж 365 днів без права дострокового погашення, придбаних декларантом у період з 1 вересня 2021 року до 31 серпня 2022 року до подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації

✓ Як альтернативу платник податків може обрати ставку 3 відсотки із сплатою податкового зобов'язання трьома рівними частинами щорічно

⚠ Тимчасово з 1 вересня 2021 року по 1 березня 2022 року ставка збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування, визначена пунктом 8.2 пункту 8 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ (9 відсотків), застосовується у розмірі 7 відсотків (п. 19 підрозділу 9⁴ розділу XX ПКУ)

⚠ Як альтернативу платник податків може обрати ставку 9,5 відсотка із сплатою податкового зобов'язання трьома рівними частинами щорічно

Гарантії:

(пункти 13-17 підрозділу 9^а розділу XX ПКУ)

- ✓ не проводиться податкова перевірка щодо джерела отримання декларантом чи фізичною особою доходів, за рахунок яких було одержано (набуто) задекларовані таким декларантом активи або активи, передбачені пунктом 10 цього підрозділу ПКУ
- ✓ одноразові (спеціальні) добровільні декларації, а також відомості, що містяться в них, не можуть бути використані в розслідуваннях та/або перевірках стосовно декларанта, а також як докази у кримінальних провадженнях, справах про адміністративні правопорушення, цивільних та адміністративних справах
- ✓ відомості, що містяться у відповідних одноразових (спеціальних) добровільних деклараціях та доданих до них документах, є конфіденційною інформацією та не підлягають розголошенню без письмової згоди декларанта, крім випадків, коли це прямо передбачено законами або рішенням суду
- ✓ одноразова (спеціальна) добровільна декларація підлягає камеральній перевірці у спеціальному порядку (виявлення арифметичних та логічних помилок). Таким чином, податковими органами не проводяться документальні перевірки, що свідчить про відсутності фіскальної складової
- ✓ звільнення від сплати військового збору
- ✓ до декларанта, який сплатив у повному обсязі суму збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування у встановлених порядку, строки та розмірі, не можуть:

застосовуватися заходи забезпечення кримінального провадження, застосовуватися запобіжні заходи та вчинятися слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні у зв'язку з придбанням (формуванням джерел придбання), створенням, одержанням, використанням зазначених в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації активів за будь-який період до 1 січня 2021 року

розпочинатися провадження у справах про адміністративні правопорушення за порушення податкового та валютного законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи